

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540261 Ribbingsfors ekhage

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitat-direktiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livs-miljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitat-direktivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Länstyrelsen
Västra Götaland

Naturavdelningen
Maria Johansson

Bevarandeplan
2022-06-14

Diarienummer
511-10654-2022

Sida
1(13)

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0540261 Ribbingsfors ekhage

Kommun: Gullspång

Områdets totala areal: 17,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länstyrelsen: 2022-05-31

Bevarandeplanen fastställd av Länstyrelsen: 2022-06-14

Markägareförhållanden: Ägs av privat markägare.

SPA: Nej, pSCI: 2001-06-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

9070 - Trädklädd betesmark

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

I Natura 2000-området Ribbingsfors ekhage är de prioriterade bevarandevärdena, framförallt ekhage 9070 men även silikatgräsmarker 6270 och fuktängar 6410.

Motivering

Området är rikt på gamla, grova och medelgrova träd och har stor potential för att hysa sällsynta kryptogamer och insekter. Fältskiktet är på vissa ställen rikt med många hävdgynnande arter såsom exempelvis slättergubbe och orkidén Jungfru Marie nycklar.

Prioriterade åtgärder

Fortsatt bete. Ta fram en plan för trädbeståndet för att säkerställa efterföljare till de gamla träden. Frihuggnings av vidkroniga träd som blivit igenväxta och är i behov av mera ljus. Bortröjning av igenväxningsvegetation i de delar som är igenväxande.

Beskrivning av området

Ribbingsfors Ekhage, eller Sörängen som den även kallas, är belägen söder om Ribbingsfors vid Skagerns strand. Området ligger på en nord- och västvänd udde i sjön och avgränsas i den östra delen söderut av en tvåsidig allé längs med vägen. Alleén och vägen (väg 2997) förvaltas av Trafikverket. Sjön Skagern har god ekologisk status, utgör dricksvattenförekomst och fiskevårdsområde. I ekhagen finns ett flertal fornlämningar i form av stensättningar, blästbrukslämningar, slagg, flinta, skärvsten, kvarts, samt en äldre boplats. Natura 2000-området ligger inom ett större, regionalt värdefullt odlingslandskap, Ribbingsfors.

Ekhagen är måttligt kuperad med några grova och många medelgrova ekar men också andra trädslag som hassel, asp, al, ask, lind och björk. Träden är ganska jämnt fördelade, bortsett från ett par öppnare partier med fuktäng och silikatgräsmark, och står oftast fritt från varandra. På några ställen förekommer liggande död ved. Ekhagen har stor potential för att hysa sällsynta kryptogamer och insekter. Området är välhävdad men ställvis finns igenväxningsarter som skräppa, älggräs och tuvtåtel, detta gäller särskilt fuktängarna. I silikatgräsmarken i de västra delarna av Natura 2000-området förekommer bland annat slättergubbe. I fällan söder om denna (söder om vägen) finns flera grova ekar men också delar med täta hasselbestånd. Här finns en del ohävdarter som hundkäx och älggräs men även rikligt med orkidén Jungfru Marie nycklar i kanten av utvecklingsmarken. I de östra delarna av Natura 2000-området finns det också bitvis gott om Jungfru Marie nycklar. Eventuellt kan biotopen hasselmiljöerna i Natura 2000-området vara en möjlig lokal för ett antal långhorningar.

Inom Natura 2000-området finns ca 23 skyddsvärda, grova eller mycket grova, ekar samt en grov lind. De grövsta ekarna mäter ca 569 cm respektive 429 cm i omkrets. I närheten av hagen finns flera mindre nyckelbiotoper med grova äldre ekar av hagmarkskaraktär. Dessa är viktiga att bevara för att stärka värdena knutna till ek i området.

Arter:

Kärlväxter: Fältskiktet är bitvis artrikt och hävdgynnade arter som noterats är bland annat de fridlysta växterna blåsippa, Jungfru Marie nycklar, nattviol och mattlumner och de rödlistade arterna slättergubbe (VU, sårbar), svinrot (NT, nära hotad) och loppstarr (NT, nära hotad)

Däggdjur: Fladdermöss; följande arter är fridlysta: gråskimlig-, nord- och vattenfladdermus (noterade 2009). Även den fridlysta arten dvärgpipistrell har noterad förekomst (2009).

Fåglar: Natura 2000-arterna brun kärrhök, trana, och sångsvan har noterats förekomma i sjön strax utanför ekhagen. I närmiljön finns även den rödlistade mindre hackspetten (NT, nära hotad) och rördrom (NT, nära hotad)

Lavar och svampar: Grynig filtlav (NT, nära hotad) Korallticka (NT, nära hotad) och violett fingersvamp (VU, sårbar) är funna i området enligt Artportalen.

Vad kan påverka negativt

Faktorer som kan påverka områdets naturvärden negativt är:

- minskad eller upphörd hävd.
- direkt näringstillförsel genom gödsling samt indirekt näringstillförsel genom tillskottsutfodring av betesdjur kan missgynna den konkurrenssvaga floran.

Ytterligare faktorer som kan påverka området negativt beskrivs under respektive naturtyp.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken). Om en verksamhet/åtgärd påverkar ett Natura 2000-område så kan denna vara tillståndspliktig även om den utförs utanför Natura 2000-området.

Inget förordnande om skydd, förutom Natura 2000-bestämmelserna, finns. Miljöersättning enligt EU:s landsbygdsprogram för särskild skötsel finns för området från 2016. För fuktängarna fås stöd för gräsfattig mark. Om miljöersättning inte beviljas bör Länsstyrelsen upprätta ett skötselavtal för långsiktig och regelbunden skötsel av området.

Betet av markerna ska fortgå. Sly och annan igenväxningsvegetation bör röjas när behov finns. Man bör också bevaka och gynna föryngringen av ek.

Se även under respektive naturtyp.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs.

Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att

kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6270-silikatgräsmarker

Areal: 1,78 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut 2,40 ha.

Beskrivning

Naturtypen förekommer i öppna, torrare partier i hagen där trädskiktet är glest och florans utveckling är begränsad. Se kartan i bilaga 2. Områdena liksom den trädklädda betesmarken i resten av ekhagen är mycket artrika. Typiska arter som förekommer i ekhagen är: blåsuga, jungfrulin, ormrot, knägräs, revfibbla, bockrot, slättergubbe, svinrot och ängsvädd. Även ohävsarter förekommer t.ex. hundkåx och älggräs.

Generell beskrivning av naturtypen: Artrika, hävdpräglade gräsmarker nedanför trädgränsen på torra till friska, silikatrika jordar. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0–30%. Silikatgräsmarker är den vanligaste betesmarkstypen i Sverige och har vanligen en örtrik markvegetation. Örtrikedomen gör dem viktiga för många insekter, inte minst fjärilar och bin. Naturtypen kan uppträda i olika skepnader beroende på bland annat fuktighet och klimat. Typiska arter är bl.a. blåsuga, slättergubbe, darrgräs, jungfrulin, slät dyngbagge (m fl. dyngbaggsarter), månhornsbagge, vårtordyvel, ängspärlemorfjäril, smultronvisslare, slättergräsfjäril m.fl.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad gräsvål samt konkurrens från ohävsarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Silikatgräsmarker (6270) ska vara minst 2,4 hektar. Regelbunden hävd genom årligt bete (ej vintertid) eller slåtter och efterbete ska påverka området. Ingen skadlig ansamling av förna såsom gammalt gräs och örter ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi och näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur eller sambete med vall, ska förekomma. Krontäckningen av träd och buskar ska vara liten. Varken vedartad eller örtartad igenväxningsvegetation ska förekomma mer än i begränsad utsträckning. För naturtypen främmande arter ska inte förekomma. Värdefulla träd t.ex. bärande och blommande träd, hagmarksträd, hålträd och grova träd samt värdefulla buskar t.ex. bärande och blommande buskar ska förekomma. Artsammansättningen i fält- och bottenskiktet ska vara naturlig/karaktäristisk för naturtypen. Typiska arter som kattföt, slättergubbe, jungfrulin och ängsvädd samt karaktäristiska arter ska ha allmän-riklig förekomst och inte minska.

Negativ påverkan

- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd så att organismer som är beroende av dessa strukturer missgynnas.
- Överbete. Alltför intensivt betestryck påverkar naturtypen negativt.
- Spridning av gödsel i naturtypen påverkar floran negativt.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan och bör därför bara användas vid behov.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning (ej rensning av befintliga vägdiken), täktverksamhet och kabelförläggningar.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar påverkar floran negativt.

Bevarandeåtgärder

- Fortsatt bete.
- Röjning av igenväxningsvegetation/ohävdarter vid behov.
- Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är år 2021 gynnsamt.

6410-Fuktängar

Areal: 3,24 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut 1,6 ha

Beskrivning

Naturtypen utgörs i västra delen av en strandnära fuktäng och i den mellersta delen av en större äng mellan väg och strand, se bilaga 2. I delar av strandängarna finns mycket älggräs, skräppa och tuvtåtel. Vegetationen är starrdominerad med visst inslag av hävdgynnade arter i fältskiktet. En större del var tidigare klassad som fuktäng, men bedöms inte som tillräckligt fuktig och har förts till 6270 silikatgräsmarker.

Generell beskrivning av naturtypen: Hävdpräglade fuktängar med blåttåtel eller starr nedanför trädgränsen. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Krontäckning av träd och buskar, som inte är av igenväxningskaraktär, är 0–30%. Hävdgynnade arter ska finnas. Två undertyper finns: a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bl.a. "kalkfuktängen" (6411). b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika med blåttåtel, tåg- och starrarter (6410). Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet.

Typiska arter:

6410: Jungfru Marie nycklar, gökblomster, stagg, granspira m.fl.

6411: Hårstarr, ängsstarr, stor ögontröst, vildlin, tätört m.fl.

Gemensamma: Ormrot, darrgräs, slätterblomma, gulärta, storspov, rödbena, toftsvipa.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, uppluckrad grässvål samt konkurrens från ohävdarter och främmande arter. Naturtypen är även känslig för förändrad hydrologi som tex förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och för minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410) ska vara minst 1,6 hektar. Regelbunden hävd ska påverka området, denna ska ske genom bete (ej vintertid) eller slätter och efterbete. Ingen skadlig ansamling av förna (t.ex. fjolårsgräs) ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut. Hydrologin ska vara naturlig och markfuktigheten tillräcklig. Det ska inte finnas några avvattnande eller tillrinnande diken eller körspår eller andra avvattnande anläggningar som medför negativ påverkan. Näringsstatusen i marken ska vara naturlig. Ingen antropogen näringstillförsel, inklusive tillskottsutfodring av betesdjur och sambete med vall, ska förekomma. Krontäckningen av träd och buskar ska vara liten. Enstaka värdefulla träd och buskar t.ex. bärande och blommande träd/buskar, hagmarksträd, hålräd, grova träd, busksnår och bryn ska finnas. Igenväxningsarter såsom hundkåx, brännässla och älggräs samt vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma mer än i begränsad utsträckning. Artsammansättningen i fält- och bottenskiktet ska vara naturlig/karakteristisk för naturtypen. Typiska kärlväxter

som t.ex. stagg, hirsstarr, loppstarr, ängsskallra, Jungfru Marie nycklar, sumpmåra och vildlin ska förekomma allmänt-rikligt. De typiska och karakteristiska arterna samt andra naturligt förekommande arter ska föryngra sig och inte minska.

Negativ påverkan

- Åtgärder som förändrar hydrologin på ett negativt sätt. Dräneringar skulle t.ex. torka ut naturtypen. En förändrad reglering av sjön Skagern skulle marginellt kunna förändra utbredningen av naturtypen.
- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd så att organismer som är beroende av dessa strukturer missgynnas.
- Överbete. Alltför intensivt betetryck påverkar naturtypen negativt. Risken för överbete är dock inte lika stor i fuktiga marker som i torra.
- Den fuktiga marken gör att grässvålen är extra känslig för tramp från tunga djur.
- Spridning av gödsel i naturtypen påverkar floran negativt.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan och bör därför bara användas vid behov.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning (ej rensning av befintliga vägdiken), täktverksamhet och kabelförläggningar.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar påverkar floran negativt.

Bevarandeåtgärder

- För fuktängarnas skötsel är miljöstödet för s.k. gräsfattig mark beviljat enligt landsbygdsprogrammet, från 2016.
- Röjning av igenväxningsvegetation. Efterbete är positivt, om markerna så tillåter och inte är för blöta för betesdjuren. Eventuellt kan fuktängarna, eller någon av fuktängarna, skötas med årlig slåtter.
- Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden. Se också bevarandeåtgärder för området som helhet.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är år 2021 ogynnsamt.

Fuktängarna är i behov av röjning av viss igenväxningsvegetation hävd för att återfå sina naturvärden.

9070-Trädklädd betesmark

Areal: 5,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Ny Areal, ännu ej fastställd i regeringsbeslut 5,8 ha.

Beskrivning

Naturtypen finns i större delen av området och utgörs av ekdominerade hagmarker med olikåldrigt trädskikt. Se bilaga 2. Särskilt utbredd är naturtypen i de allra västligaste och östligaste delarna där det också finns stora arealer utvecklingsmark (ca 6,5 hektar) som med tiden och med rätt skötsel kan utvecklas mot naturtypen trädklädd betesmark, 9070. I den sydvästra utvecklingsmarken består trädskiktet av ung ekskog. Här förekommer också hassel och bestånden är ställvis täta. Typiska arter som finns i ekhagen är: blåsuga, kattfot, ormrot, knägräs, stagg, ängsvädd. I den östra delen och i den sydvästra fällan finns bitvis gott om Jungfru Marie nycklar. Sly och ohävdsarter som hundkäx och älggräs finns på vissa ställen.

Generell beskrivning av naturtypen: Naturtypen förekommer på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik fastmark. Träd- och buskskiktets krontäckningsgrad är 30–100% och utgörs av inhemska trädslag. Naturtypen inkluderar betade trädklädda hagmarker och betad skog. Naturtypen har lång hävdkontinuitet och lång trädkontinuitet och inslag av gamla träd. Bete förekommer normalt i naturtypen. Området ska hysa en från naturvårdssynpunkt värdefull artstock knuten till betespåverkan i fältskiktet och/eller till solbelysta hagmarksträd. Värden knutna till beteshävd finns. Artsammansättningen varierar beroende på geografisk belägenhet och markens produktionsförmåga. I hagmarkerna dominerar lövträd, ofta ek och björk men även lind, ask och i vissa fall tall förekommer. Trädklädda betesmarker med grova solbelysta lövträd är särskilt värdefulla eftersom träden i regel är artrika för fler organismgrupper. Typiska arter: blåsuga, ormrot, lundstarr, stagg, klockpyrola, ekspik, sotlav, läderlappslav, skogsvisslare, slättergräsfjäril, brunfläckig pärlemorfjäril m fl.

Naturtypen är känslig för igenväxning, ökad beskuggning, näringstillförsel, bruten kontinuitet i trädskiktet. Den är också känslig för förändringar i hydrologin som t.ex. förändringar i ansluten grundvattenförekomst, fragmentering och minskade populationer av karaktäristiska och typiska arter.

Bevarandemål

Arealen Trädklädda betesmarker (9070) ska vara minst 5,8 ha. Årligt bete (ej vintertid) ska påverka naturtypens dynamik och struktur. Ädellövträd ska prägla betesmarken. Krontäckningen ska kunna variera mellan tätare och glesare beskogad mark. Solexponerade, varma miljöer och strukturer ska utgöra ett påtagligt inslag i området. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande trädarter: ek (allmänt rikligt förekommande); hassel (tämigen allmänt förekommande). Det ska finnas ett buskskikt med olika växtarter men framförallt med hassel. Gran, buskar och sly/ungträd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. För naturtypen främmande och/eller invasiva trädarter/arter ska inte finnas i området. Följande strukturer/substrat ska förekomma: gamla träd (rikligt förekommande); död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar (allmänt

förekommande). Typiska arter av främst kärlväxter och lavar ska ha tämligen allmän förekomst och inte minska.

Negativ påverkan

- Utebliven eller olämplig skötsel av hävdade objekt (på grund av ändrad markanvändning, nedläggning av jordbruk m.m.).
- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade och ljuskrävande floran och faunan.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd så att organismer som är beroende av dessa strukturer missgynnas.
- Naturtypen är känslig för faktorer som påverkar de gamla hagmarksträden negativt. Detta kan vara skador eller slitage på stam och rötter från t.ex. betesdjurens gnag, kraftig beskuggning eller svampangrepp som dödar trädet snabbt
- Överbete. Alltför intensivt betestryck påverkar naturtypen negativt.
- Spridning av gödsel i naturtypen påverkar floran negativt.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan och bör därför bara användas vid behov.
- Bristande träd- och buskföryngring hotar på sikt kontinuiteten av dessa strukturer i naturtypen.
- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis dikning (ej rensning av befintliga vägdiken), byggnationer, täktverksamhet och kabelförläggningar.
- Markberedning och skogsplantering i hagmarker
- Avverkningar annat än i naturvårdssyfte (se skötsel)
- Virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon kan skada för naturtypen viktiga markförhållanden, samt leda till förändrad hydrologi.
- Ökat graninslag i lövträdsbärande hagmarker.
- Luftföroreningar, främst bilavgaser från angränsande större vägar, kan utarma den känsliga epifytfloran av lavar och svampar som är knutna till gamla grova ekar. Ett ökat kvävednedfall kan förändra artsammansättningen i fältskiktet.

Bevarandeåtgärder

- Bete med tillräckligt djurantal.
- Försiktig frihuggning av vidkroniga ekar och andra hävdpräglade äldre träd som tidigare stått öppet.
- Försiktig röjning i täta hasselbestånd.
- Busk- och slyröjning av vad som bedöms vara igenväxningsvegetation och som växt upp under tid av bristande hävd. Spara blommande buskar som etablerats trots hävd eller som växer i bryn.
- Blommande buskar av t.ex. slån, hagtorn och nypon ska gynnas då de ökar artrikedomen av fjärilar och insekter.
- Ett visst uttag av yngre eller medelålders träd i naturvårdssyfte kan krävas, dels för att undvika igenväxning, men framför allt vid restaurering. Äldre och/eller grova träd ska lämnas kvar.
- Rekrytering av nya potentiella jätteträd. Naturlig för yngning av träd, och nyrekrytering av hagmarksträd i området, eller i angränsande marker.
- Död ved ska lämnas kvar.
- Inventering av lav- och insektsförekomsten på de skyddsvärda träden.
- Välbevarad grundvattenstatus är en viktig förutsättning för att naturtypen ska ha fortsatt höga bevarandevärden.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är år 2021 gynnsamt.

Dokumentation

Artportalen. ArtDatabanken SLU. www.artportalen.se. Uttag 2022-05.

Jordbruksverket, 2002–2004. Inventering av värdefulla ängs- och betesmarker. GIS-skikt samt databas med inventeringsresultat.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Värdefulla odlingslandskap i Skaraborgs län.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län. Ängs- och hagmarker i Gullspångs kommun.

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledning. www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning/Natura-2000/.

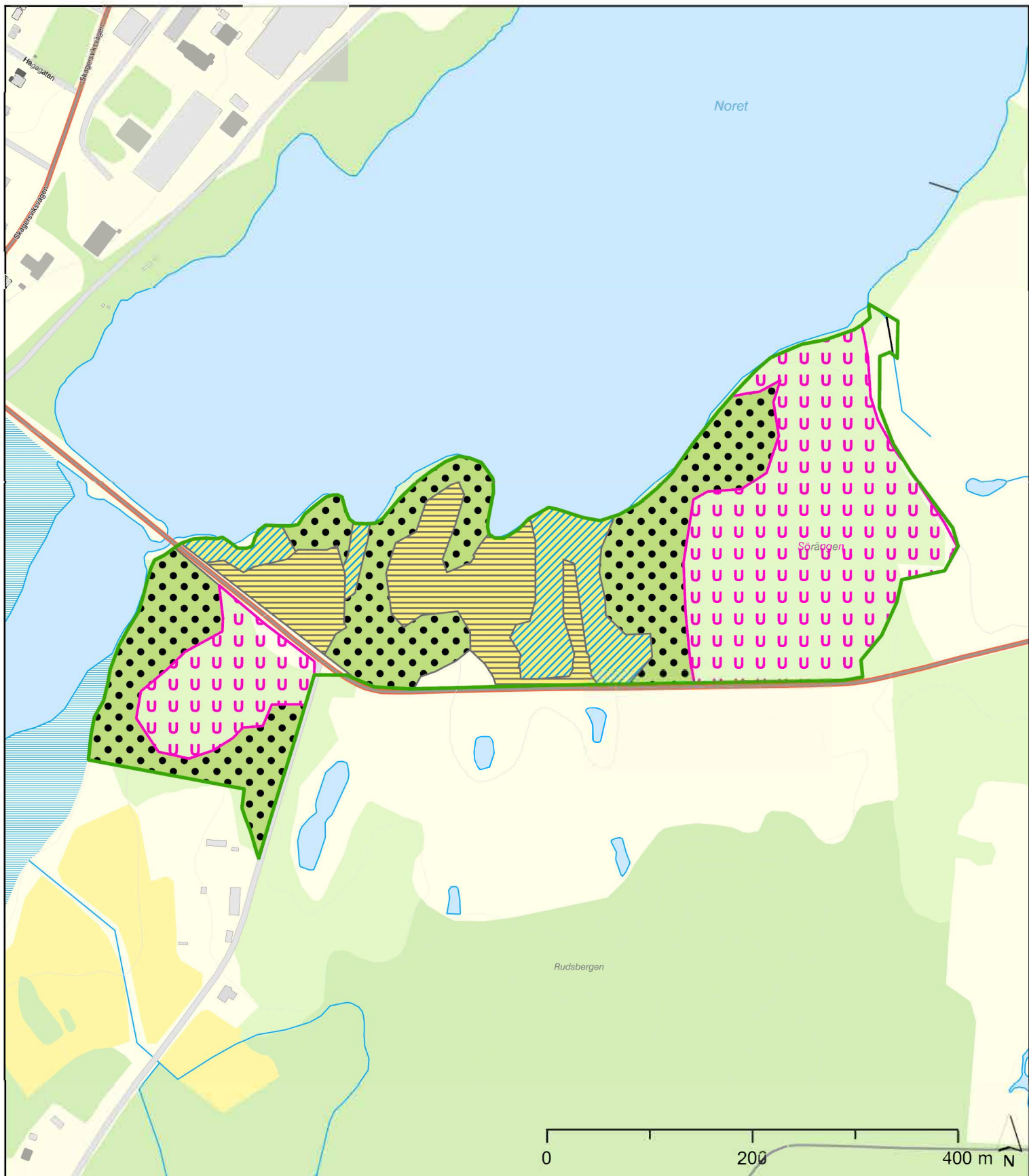

Natura 2000 - SE0540261 Ribbingsfors ekhage

Bilaga 2 - Naturtyper

- Natura 2000- gräns
- Utvecklingsmark, icke Natura-naturtyp

Natura 2000- naturtyper

- 6270 - Silikatgräsmarker
- 6410 - Fuktängar
- 9070 - Trädklädd betesmark
- Ej Natura-naturtyp

Illustrationskarta till bevarandeplan för Natura 2000- området Ribbingsfors ekhage
SE0540261 Tillhör Länsstyrelsens fastställande
2022-06-14, dnr 511-10654-2022

Länsstyrelsen
Västra Götaland